

forskning.no

Nettavis om
norsk og
internasjonal
forskning

[Kultur](#) [Helse](#) [Miljø](#) [Samfunn](#) [Teknologi](#) [Naturvitenskap](#)

| [Blogg](#) [Meninger](#)

 [Fra forskningsmiljøene. En artikkel fra Norges forskningsråd](#)

Blant gravide har sykefraværet økt med 61 prosent mer enn det har økt blant kvinner som ellers er i samme situasjon. (Foto: Colourbox)

Sykefravær ved graviditet har økt

Gravide er langt oftere sykmeldte nå enn de var for 25 år siden.

Bård Amundsen, frilansjournalist

En artikkel fra

5.7 2015 05:00

I 1993 var gravide sykmeldt 18 prosent av arbeidsdagene fram til 30 dager før fødselen. I 2005 var de sykmeldt 30 prosent av arbeidsdagene.

Store livshendelser som separasjon eller skilsmisse, dødsfall i familien og graviditet fører ofte til sykmelding i korte eller lange perioder.

Men flere blir sykmeldt ved alvorlige livshendelser nå enn før. Størst er økningen i sammenheng med graviditet, finner forskere ved Frischsenteret i Oslo.

Det totale sykefraværet har økt siden begynnelsen av 1990-tallet. Men fraværet i sammenheng med store livshendelser har økt enda en god del mer. Forskerne har i dette prosjektet sett på sykefravær utover 16 dager. Det vil si sykefravær betalt av Nav.

Holdningsendring til graviditet?

- Her har noe klart endret seg over tid, sier Simen Markussen, forsker ved Frischsenteret.
- Vi trodde økt sykmelding blant gravide kunne ha sammenheng med at kvinner blir gravide senere i livet nå enn de ble før. Men analysene viser tvert imot at økningen har vært sterkest blant de unge gravide, sier Markussen.

Dette gjør at forskerne tror det har skjedd en eller annen form for holdningsendring blant de gravide, blant arbeidsgivere eller blant leger.

Usikre på årsaken

- Men handler det om at kvinner i større grad mener de har rett til å være sykmeldte ved graviditet? Handler det om at leger mener det er tryggest å sykmelde gravide? Eller er det kanskje arbeidsgiverne som sender gravide kvinner hjem fra jobb? spør Markussen.

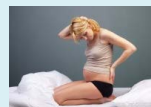
Forskerne ved Frischsenteret vet ikke svaret.

- Om dette er en god utvikling eller om det er en dårlig utvikling, har vi heller ikke noen formening om.
- Det vi ser, er at det har skjedd en klar endring.

Store livshendelser

ANNONSE

SE OGSÅ

Klasse påvirker kvinners sykefravær

Mødre med kronisk syke barn slutter å jobbe

Trives på jobben – slutter likevel

Gravide blir syke av dårlig samliv

Forskerne har i denne omfattende studien sett på konkrete livshendelser i folks liv. Separasjon eller skilsmisse, partnerens dødsfall og graviditeter er noe mange av oss opplever en eller annen gang i løpet av et liv.

Dette er en type livshendelser som alltid har vært med oss. Derfor er det interessant å se på hvordan de påvirket oss før og påvirker oss nå.

– Det kan vi altså gjøre gjennom å kikke på sykefraværstatistikken, forteller Ole Røgeberg. Også han er forsker ved Frischsenteret.

Økt mer enn sykefraværet ellers

Forskerne gransket data om langtidssykmeldinger for alle som opplevde for eksempel en separasjon eller en graviditet i årene fra 1993 til 2005.

Deretter sammenlignet de dette fraværet med fraværet til tilsvarende personer – det vil si personer i samme alder, med samme utdanning og samme inntekt – som ikke opplevde en tilsvarende livshendelse.

For gravide har de for eksempel sett på langtidssykmeldinger i perioden 280 dager til 30 dager før fødsel.

Det er når forskerne gjør dette, at de finner at «ekstrafraværet» som følger med store livshendelser har økt kraftigere enn sykmeldinger generelt.

For gravide økte sykefraværet fra 1993 til 2005 med 61 prosent mer enn det økte blant ikke-gravide kvinner som ellers var i samme situasjon.

Hva er årsaken?

– Noe må ha hendt fra 1993 til 2005, konstaterer Ole Røgeberg.

– Spesielt i sammenheng med graviditet oppdaget vi dette. Men en tilsvarende utvikling ser vi også ved andre store livshendelser.

Forskerne tror altså at dette kan ha noe med holdningsendring til sykmeldinger å gjøre. Samtidig mener Røgeberg at vi bør være forsiktige når vi tolker ny kunnskap som dette.

– Her er det mange mulige forklaringer. En mulig forklaring kan være at vi er blitt mer åpne om psykiske vansker. Kanskje er det fastlegene som forholder seg til slike problemer på en annen måte. Eller kanskje er det folks arbeid som har endret seg, at flere har en type jobber der slike livshendelser gjør det vanskeligere å prestere.

Brutaliseringshypotesen

Emneord

Svangerskap

Arbeid

I samarbeid med Norges
forskningsråd

Det finnes flere hypoteser som dette om hvorfor arbeidstagere sykmeldes oftere.

En av disse kalles brutaliseringshypotesen. Den går ut på at det er et økende prestasjonspress og et stadig «råere» arbeidsliv som gjør folk mer syke.

Men hypotesen virker lite rimelig i sammenheng med funnet i denne studien, mener Frischsenter-forskerne.

– Dersom et råere arbeidsliv var årsaken til økende sykefravær, skulle vi ikke sett en enda sterkere økning i fraværet rundt livshendelser. Blir arbeidslivet mer brutalt skulle «alle» vært mer sykmeldte, mens ekstrafraværet rundt livshendelser var mer eller mindre uendret, sier Ole Røgeberg.

forskning.no ønsker en åpen og saklig debatt. Vi forbeholder oss retten til å fjerne innlegg. [Vis regler](#)